

לא דיין שהן דכן אלא שאין מכשירין –

Not only are they *Tohoir*, but they are also not *Machshir*

OVERVIEW

The גמרא (of מחט) stated that the בשר is טמא. The גמרא asked, 'how did the בשר become טמא? It cannot be from the water of the בית מיטבחיא, for ר' יוסי ruled that the בשר are not מכשיר. Our תוספות explains why we could not give the same explanation given previously, and also why indeed is the בשר not מכשיר.

The תוספות responds to an anticipated difficulty:¹

לא בעי לשנויי תרגומא אדם דלעיל² תירץ כן מחמת דוחק³ -

The גמרא **did not want to answer; 'apply the ruling of ריב"ה (that בית מיטבחיא is not מכשיר) only for blood but not regarding water, because previously the גמרא was forced to offer this answer,** however here we can find a better answer that חבת הקודש מכשרתן.

ריב"ה explains why מכשירין are not מכשיר according to תוספות:

וזה שאין מכשירין משום דסבירא ליה דתלושים לא מכשירין⁴ -

And the reason ריב"ה maintains that מכשירין are not מכשיר is because בית מיטבחיא detached waters are not מכשיר, only מחוברים (attached waters) are מכשיר -

דדריש יטמא דכתיב גבי משקין⁵ יטמא ממש ולא הכשר⁶ -

Because he expounds the (second) יטמא which is written by משקין to mean that the משקין actually become טמא, but it does not mean הכשר as others interpret it -

¹ Previously (on טז,א) the גמרא challenged the view of רב (that מכשירין are not [even] טמא) from the מקבל טומאה (מקבל טומאה) which states that כל יטמא (in פסוק) (ויקרא [שמיני] יא,לד) indicating that משקה is (at least) טמא. The גמרא answered that יטמא means that it can be טמא (but משקה itself cannot be טמא). [Two פסוקים are necessary for מים תלושים and מים מחוברים to teach us that both are טמא.] The גמרא asked but how can you say that מים תלושים are טמא, since ר' יוסי בר חנינא ruled that בית מיטבחיא (that is מכשירין) are not מכשיר (proving the מכשירין are טמא). The גמרא answered that we will need to say (according to רב) that ריב"ה was only referring to דם but not מים. The anticipated question is, let us give the same answer here that only דם is not מכשיר but מים תלושים are טמא.

² טז,א. See previous footnote # 1.

³ It is a 'forced' answer because the word מכשירין is plural, indicating both blood and water.

⁴ מים תלושים means water which is connected to its source like a lake or a stream. מים מחוברים means water which left its source, it was drawn from its source.

⁵ מִשְׁקֵי הָאֵשׁ וְהָאֵשׁ יִטְמָאוּ וְכָל מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה בָּכֶל כֵּל יִטְמָא reads (שמיני) יא,לד.

⁶ [Seemingly] ר' יוסי בר חנינא will need to agree with שמואל that דכן means they cannot be טמא others but the משקה itself can become טמא (even in the בית מיטבחיא) for he interprets the יטמא by משקה to mean ממש.

ולכא אלא חד קרא בהכשר⁷ וסבירא ליה לאוקמי טפי במחוברין מבתלושין:

So therefore there is only one פסוק regarding הכשר, and ריב"ח maintains that this תלושין should be preferably applied to מחוברין rather than to תלושין.⁸

SUMMARY

חבת הקודש מכשרתן is a better answer than תרגמא אדם. According to ריב"ח, liquids are (at least) מקבל טומאה, and only מחוברין are (מה"ת) מכשיר but not תלושין.

THINKING IT OVER

משקין מחבורים that are מכשיר, that the הכשר takes place only after the wet food was removed from the place where they are מחובר, but as long as the food is במקום החיבור it is not טומאה. This would seemingly indicate that תלושין are more apt to be מכשיר than מחוברין. How can we explain that מחוברין are מכשיר but not תלושין?¹¹ ריב"ח maintains that only¹⁰

⁷ Only the first part of the פסוק (mentioned in footnote # 4) אשר יבוא עליו מים refers to הכשר, but not the end of the פסוק. See footnote # 1 [in the brackets]; if there are two פסוקים for הכשר, we include both מחוברים and תלושים, but if there is only one פסוק for הכשר it can mean only one, either תלושין or מחוברין.

⁸ See the גמרא previously on טז,א that there is a צריכותא for תלושין and מחוברין so that we cannot derive one from the other. ריב"ח is of the opinion that if we need to choose one to be מכשיר it should be מחוברין rather than תלושין. See 'Thinking it over'.

⁹ טז,א ד"ה חד (בשם ריב"א).

¹⁰ See footnote # 8.

¹¹ See אברהם יגל.